

Szakfelüyeleti jelentés

Szegedy Róza Emlékház

8261 Badacsony Szegedy Róza ház

Telefon: 06-87-701-906

Telefax: –

Email: –

Internet cím: <http://www.museum.hu/badacsony/szegedy> illetve a

<http://www.badacsonytomaj.hu/> honlapon az önkormányzat link alatt találjuk a múzeumok linket, ahol információkat olvashatunk a két városi fenntartású kiállítóhelyről

Intézményvezető: Tamás Lászlóné, Badacsonytomaj Polgármesteri Hivatalának Költségvetési és adóosztályának vezetője (8258 Badacsonytomaj, Fő utca 14.; telefon: 06-87-571-270/110)

A vizsgálat **célja**: a működési engedélyben szereplő adatok helytállóságának és a működési engedélyben szereplő szakmai besoroláshoz szükséges feltételek teljesítésének vizsgálata

A vizsgálat **időpontja**: 2011. július 6.

A vizsgálat során Tamás Lászlóné fogadott és informált.

Áttekintett dokumentumok:

- A Veszprém Megyei Önkormányzat és Badacsonytomaj város Önkormányzata között létrejött megállapodás az üzemeltetési jog átadásáról
- A Szegedy Róza Emlékház működési engedélye
- A Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság és Badacsonytomaj Önkormányzata között létre jött műtárgykölcsönzési szerződés
- Szolgáltatási szerződés a Házibarát Távfelüyeleti és Szolgáltató Kft és Badacsonytomaj Város Önkormányzata között
- A Szegedy Róza Emlékház munkatársainak (Balogh Lászlóné, Huszár Zoltánné és Nagy Krisztina) munkaköri leírása

Általános megállapítások:

Az 1790-ben barokk stílusban épült Szegedy Róza-ház első tulajdonosa Szegedy Ignác királyi tanácsos, Zala Vármegye alispánja volt. Ide hívta 1795 szüretjére Kisfaludy Sándort, aki ekkor kötött közelebbi ismeretséget vendéglátója húszéves lányával, Rózával, kivel 1800-ban

házasságot kötött. A ház a házaspár nyári és őszi lakhelyéül szolgált. Kisfaludy közben megvásárolta a szomszédos birtokot, mely egyszerű présházának magányában írta regéit és verseit. A költő halála után (1844) a szőlőt és a hajlékot Esterházi Pál vásárolta meg, majd a Kisfaludy-házban a Balatoni Szövetség Kisfaludy- emlékszobát rendezett be. Ennek a kiállításnak az anyaga később átkerült a Szegedy Róza-házba. A Hertelendy-család tulajdonába került épületben 1935-ben rendeztek be egy kis múzeumot. A romló állagú házat a háború után államosították, az 1950-es évek elején felújították, és az épület egészét múzeumként hasznosították. 1967-ben a múzeumot teljesen átrendezték, és végrehajtottak egy részleges rekonstrukciót. Az 1980-as évek végén került sor a következő nagy felújításra, az újrarendezett kiállítás 1990 májusában nyílt meg. A múzeum 2007-ig a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság kezelésében állt, majd az üzemeltetést Badacsonytomaj Város Önkormányzata vette át. (Szakfeladatként és nem intézményként működtetik.)

Badacsonytomaj Város Önkormányzata 2011-ben a már meglévő művelődési központba kívánja összes kulturális intézményét integrálni, köztük a Szegedy Róza Emlékházat is. A tervezetet elküldték a Nemzeti Erőforrás Minisztériuma megfelelő osztályára, annak véleményét megismerve dönt az önkormányzati testület az új intézmény létrehozásáról.

Alapdokumentumok

1. Működési engedély

	Működési engedélyben foglalt adatok	Tényleges adatok	Változás
Működési engedély száma, kiadás éve	Mk/14185-1/2007 2007	Mk/14185-1/2007 2007	nincs
Neve	Szegedy Róza Emlékház	Szegedy Róza Emlékház	nincs
Székhelye	8261 Badacsony Szegedy Róza-ház	8261 Badacsony Szegedy Róza-ház	nincs
Alapítási éve	1952	1952	nincs
Szakmai besorolása	közérdekű muzeális kiállítóhely	közérdekű muzeális kiállítóhely	nincs

Állandó kiállításának témája	A 2007-ben kiadott működési engedélyben nincs feltüntetve.	Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza kötődése Badacsonyhoz, Kisfaludy Sándor irodalmi munkássága	
Tulajdonosa	A gyűjteményi anyag tulajdonosa: Veszprém Megye Önkormányzata (8200 Veszprém Megyeház tér 5.)	A gyűjteményi anyag tulajdonosa: Veszprém Megye Önkormányzata (8200 Veszprém Megyeház tér 5.)	nincs
Fenntartója	Badacsonytomaj Város Önkormányzata (8258 Badacsonytomaj Fő út 2.)	Badacsonytomaj Város Önkormányzata (8258 Badacsonytomaj Fő út 14.)	Az önkormányzat címe megváltozott.
Felügyeleti szerve	Oktatási és Kulturális Minisztérium (az országos muzeológiai szakfelügyelet útján) 1055 Budapest, Szalay u.10-14.	Nemzeti Erőforrás Minisztérium (az országos muzeológiai szakfelügyelet útján) 1055 Budapest, Szalay u.10-14.	A minisztérium elnevezése megváltozott.

Megállapítható, hogy a 2007-ben kiadott működési engedély a hatályos terminológiát használja és a mai tulajdonviszonyokat tükrözi, módosítására nincs szükség.

2. Alapító okirat

A muzeális kiállítóhelynek valószínűleg nincs alapító okirata.

Javaslat: A tulajdonos intézkedjen az alapító okirat elkészítéséről és elfogadásáról, melynek tartalmaznia kell a következő kötelező tartalmi elemeket: jogszabályban meghatározott közfeladatát, alaptevékenységét, működési körét, irányító szervének nevét, székhelyét, besorolását, vezetőjének kinevezési, megbízási, választási rendjét, foglalkoztatottjaira vonatkozó foglalkoztatási jogviszony megjelölését. Muzeális intézmények esetében tartalmaznia kell azt, hogy közszolgáltató költségvetési szerv, szakmai besorolása pedig a Szegedy Róza Emlékház esetében közérdekű muzeális kiállítóhely. Ha az emlékház betagozódik a tervezett kulturális központba, az új intézmény alapító okiratában kell fiókintézményként meghatározni, valamint a kulturális központ tevékenységi körében

szerepelnie kell a múzeumi kiállítási tevékenységnek (910203) és a múzeumi közművelődési, közönségkapcsolati tevékenységnek (910204) is.

Határidő: A szakfelügyeleti jelentés kézhezvételétől számított 90 nap

3. Szervezeti és Működési Szabályzat

A Szegedy Róza Emlékháznak nincs szervezeti és működési szabályzata, mivel jelenleg három munkatárs dolgozik itt, ennek megléte nem szükséges. Ha megvalósul a város kulturális intézményeinek tervezett összevonása, az új intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell mint szervezeti egységet megnevezni; elnevezését, engedélyezett létszámát, feladatait felsorolni.

Javaslat: Az új intézmény megalakulása után a jogszabályi előírásoknak megfelelő Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása

Határidő: Az új intézmény megalakulása után 30 nap

Statisztikai adatközlés

A kiállítóhely statisztikai adatközlési kötelezettségének eddig nem tett eleget.

Javaslat: A jogszabályi előírásoknak megfelelően minden év januárjában a statisztikai adatok összesítése és továbbítása a Nemzeti Erőforrás Minisztériumnak.

Határidő: 2012 januárjától

Az épület

A kiállítóhelyet a Badacsonytomajhoz tartozó Badacsonyan, a hegy oldalában álló egykori présházban alakították ki. A nádfedeles 19 méter hosszú, 9 méter széles emeletes műemlék épület állami tulajdon, felette a kezelői jogokat a Kincstári Vagyoni Igazgatóság gyakorolja. Az épület állaga megfelelő. A présház melletti egykori vincellérházban alakították ki a pénztárt és a múzeumboltot, ahol jegyet és ajándéktárgyakat vásárolhatunk, illetve egy kisebb kiállító-helyiséget, ahol egy különleges irodalmi tárlat kapott helyet. Mellette az ürmösház. A főépületben az emeleten négy terem, a földszinten az egykori konyha és borospince látogatható.

Gazdálkodási adatok

A Szegedy Róza Emlékház jegyárakból származó bevétele 2010-ben 2.036.500 Ft volt.

Az intézmény két teremórét és pénztárosát a közmunka-program keretében foglalkoztatják, így járulékkal terhelt bérük (2.838.450 Ft) nem az önkormányzat költségvetését terheli. A dologi kiadás (irodaszer, villamosenergia, telefon, távfelügyelet etc.) a tavalyi évben 874.000 Ft volt.

Muzeológiai munka

1. A nyilvántartás helyzete

Mivel a Szegedy Róza Emlékház közérdekű muzeális kiállítóhely saját gyűjteménye, gyűjtőköre és gyűjtőterülete nincs. A kiállítás tárgyainak egy része másolat. Az eredeti műtárgyakat a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság gyűjteményi anyagából kölcsönözték; jelenleg ezeket a tárgyakat csupán a kölcsönbérleti szerződés melléklete sorolja fel. A műtárgymelléklet nem tartalmazza minden esetben a tárgyak leltári számát, ezek valószínűleg nincsenek beletárolva.

Javaslat: A kölcsönzött tárgyakat be kell vezetni a Kölcsönvett tárgyak naplójába. (Lásd 20/2002 NKÖM rendelet a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról 19. paragrafusát!) Fel kell szólítani a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóságot a leltározatlan tárgyak beletárolására.

Határidő: A szakfelügyeleti jelentés kézhezvételétől számított 90 nap

2. Kölcsönzések

A kiállított relikviák kölcsönbérleti szerződésébe beletekinthettem, a szerződés harmadik pontjában a kölcsönzés időpontját nem határozták meg. Valószínűleg határozatlan időre kötötték a szerződést, de erről mindenképpen rendelkezni kell.

Javaslat: A műtárgykölcsönzési szerződés megújítása

Határidő: A szakfelügyeleti jelentés kézhezvételétől számított 60 nap

3. Műtárgyvédelem

A kiállítóterben a vizsgálat idején a páratartalom megfelelő volt, az uv-védelem kielégítő.

A kiállított tárgyak állapota jó

4. Vagyonbiztonság

Az épületet elektronikus védelemmel látták el, a riasztóberendezést egy távfelügyeleti rendszerbe bekötötték.

Közművelődés, közönségkapcsolatok:

1. A kiállítás

Az egykori vincellérházban Balatoni almanach címmel kortárs magyar költők balatoni témájú verseinek kéziratmásolatait állították ki 1967-ből és 1999-ből. (Többek közt Kassák Lajos, Faludy György, Pilinszky János, Nagy László, Határ Győző, Gömöri György sorait olvashatjuk.) A szomszédos épületben, a hajdani ürmösfőzőben készült Szegedy Róza receptje alapján a híres fűszeres bor. Itt kapott helyet gróf Batthány Gyula grafikai sorozata, amely Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza szerelmének romantikus történetét meséli el. Ugyancsak ebben a helyiségben egy válogatás reprezentálja a magyar irodalom klasszikus borverseit.

A főépület emeletén berendezett kiállítás négy termében képet kaphatunk egy reformkori nemes gazdálkodásáról, szőlőhajlékbeli életmódjáról. Itt pihent meg a költő és hitvese, itt fogadták vendégeiket. Bútoraik, használati tárgyaik idézik fel a hajdan itt töltött szép napokat. A tárlat első terme emellett bemutatja Kisfaludy Sándor életútját, kiterjedt irodalmi tevékenységét is.

A földszinti hatalmas pincében tárolták a bort, köztük az aszút. Korabeli szőlőművelési eszközöket, hordókat és a szőlőművelést és borászatot bemutató tablókiállítást láthat itt az érdeklődő.

A szomszédos helyiségben azt ismerhetjük meg, hogy milyen hatalmas és jól felszerelt konyhában főzték az ételt a hegyen időző uraknak és a szőlőbeli munkásoknak.

A kiállítás forgatókönyvét Ács Anna írta, és a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság munkatársai hozták létre.

2. Nyitva tartás, jegyárak:

A múzeum május 3-tól október 2-ig keddtől szombatig 10-től 18 óráig tart nyitva.

A belépőjegy felnőtteknek 500 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 250 Ft. Csoportos kedvezmény is létezik, 22 fős csoport esetén 20 főnek kell jegyet vásárolnia. Ingyenes belépésre a hat éven aluliak és az újságírók jogosultak.

3. Ismeretterjesztő anyagok a kiállításhoz

A kiállításhoz 2008-ban készült egy gazdagon illusztrált ismeretterjesztő füzet, mely ismerteti az épület történetét, Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza életútját.

4. Látogatók száma:

2009-ben 5959 fő, ebből diák/nyugdíjas 2695 fő.

5. Tárlatvezetések száma:

Hivatalosan nem hirdették meg a tárlatvezetés lehetőségét.

6. Közművelődési programok:

Az emlékháznak nincs közművelődési szakember munkatársa, sem múzeumpedagógiai, sem közművelődési programot nem tartanak. A helyi iskola sem él azzal a lehetőséggel, hogy irodalmi múzeum működik a városban.

7. PR tevékenység

Az önkormányzat nem fektet hangsúlyt arra, hogy turisztikai kiadványokban megjelenjenek kiállítóhelyei. Az idei Badacsony Info című brosúrában csak Badacsony látnivalói közt sorolták fel a Szegedy Róza Emlékházat, de sem a nyitva tartást, sem a pontos címet, jegyárat nem közölték. A Magyar Turizmus Zrt. Balatont reklámozó kiadványából pedig szinte semmit sem lehet megtudni a régió múzeumairól, kiállítóhelyeiről.

8. Múzeumi bolt

A pénztárban kialakított múzeumi boltban megvásárolható a házról szóló ismeretterjesztő kiadvány, Balatonról szóló könyvek, képeslapok, kisebb emléktárgyak.

9. Mozgáskorlátozottakat szolgáló felszerelések

A kiállítóhely kerekesszékekkel nem járható be.

10. Honlap

A museum.hu-n található honlap elavult információkat tartalmaz. Sem a nyitva tartás, sem a jegyárak nem fedik a valóságot. Fontos lenne ezeket az adatokat pontosítani, hiszen Badacsonytomaj város honlapja maga is mutatja ezt a linket. A város honlapján szerencsére megtalálhatjuk a pontos adatokat, a Szegedy Róza képgaléria-linkre kattintva egy hosszabb ismertetőt is olvashatunk. A magyar irodalmi emlékhelyek portálján, a mire.hu-n szinte semmi sem található, csak a kiállítóhely neve tűnik fel a magyarországi irodalmi emlékhelyeket mutató térképen, de sem cím, sem telefonszám nem olvasható, bővebb leírásról nem is beszélve.

Összefoglalva:

A kiállítás 1990-ben készült, így némi felfrissítésre szorul: az emeleti kiállítás első termében néhol már nehezen olvashatók a feliratok, tájékoztató táblák. Szerencsés lenne, ha a vitrinekben lévő mozgásérzékelő szerkezeteket kisebbre cserélnék, bár anyagi forrás hiányában lehet, hogy ez nehezen megoldható.

Az emlékház látogatottsági adatai imponálóak, de megtartásáért, esetleg növeléséért már erőfeszítéseket kell tenni. Elgondolkodtató, hogy annak ellenére, hogy sem a helyi turisztikai kiadványban, sem a világhálón nem reklámozzák az intézményt, viszonylag nagy számú látogatót vonzottak 2010-ben. Hatékonyabb közönségszervezéssel, célzott csoportok megszólításával még szebb eredményeket lehetne elérni. Gondolok itt tematikus napok, rendkívüli irodalom órák tartására, könyvbemutatók, előadóestek szervezésére. Lehet, hogy a tárlatvezetések olyan rétegeket is a múzeumba vonzanának, akik eddig nem látogatták. Gyümölcsöző lenne, ha a környék irodalmi emlékhelyei összefogva reklámoznák magukat (Balatonfüred, Sümeg, Iszkáz). Össze lehetne állítani olyan tematikus útvonalakat, melyek a kulturális turizmus egyre növekvő táborának érdeklődését is felkeltené. Az új programok talán nagyobb médiafigyelmet váltanának ki.

Érdemes csatlakozni a Magyar Irodalmi Emlékházak Egyesületéhez is.

A jegyárakat illetően a kedvezmények és az ingyenesség köre nem felel meg a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről szóló 194/2000 kormányrendeletnek. Csak a 6 év alattiaknak és az újságíróknak biztosítanak ingyenes belépést. A kormányrendelet ingyenességet ír elő az Európai Gazdasági Térség állampolgárai számára a következő esetekben: a 6. életévét be nem töltő gyermekeken kívül a fogyatékossgal élők és kísérőjük, a miniszter által kiadott szakmai belépővel rendelkezők, 70. életévüket betöltötték, a közoktatásban dolgozó pedagógusok, a legalább 400 fős taglétszámmal rendelkező, országos hatáskörű közgyűjteményi szervezet tagjai. (A múzeumi szakmai belépővel rendelkezők 2011. december 31-ig látogathatják ingyen a kiállításokat.) Az állandó kiállítás látogatását ingyenessé kell tenni a nemzeti ünnepeken és a havi egy hétvégi ingyenes napot kell kitűzni a 26 év alatti személyek, továbbá a 18 év alatti személyeket kísérő, legfeljebb két közeli hozzátartozó számára. Ezen felül a kormányrendelet meghatározza az 50 %-os kedvezményezetttek körét is. Mindezeket fel kell tüntetni a jegyárakat ismertető hirdetésnyen. (Lásd a 194/2000. (XI. 24.) Kormányrendeletet a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről!)

A részleges nyitva tartás nem áll összhangban a közérdekű muzeális kiállítóhelyek számára előírt „normatívával”, mely szerint csak a november 1-jétől március 31-ig terjedő időszakban lehet eltérni a heti legalább három napi (beleértve a szombatot vagy a vasárnapot) négyórás időtartamú nyitva tartástól. (2/2010 OKM rendelet a muzeális intézmények működési

engedélyéről, 4. paragrafus b pont). Javaslom az emlékház megnyitását egy hónappal előbbre, bezárását pedig egy hónappal későbbre hozni.

A honlapok aktualizálása és a hatékonyabb marketing elengedhetetlen.

Javaslat: intézkedési terv készítése a vázolt problémák megoldására

Határidő: A szakfelüyeleti jelentés kézhezvételétől számított 30 nap

Személyzeti helyzet

A Szegedy Róza Emlékháznak jelenleg három teremőr-alkalmazottja van, egyikük ellátja a pénztárosi teendőket is. Mindhárman közmunkások. Munkaköri leírással rendelkeznek.

Javaslat: A muzeális intézmények működési engedélyéről szóló 2/2010 OKM rendelet előírja, hogy a közérdekű muzeális kiállítóhelyeknek közművelődési szakembert kell alkalmazniuk, akinek jelenléte mellett látogatható a kiállítás. Megoldást jelenthet, ha az emlékház beolvad a tervezett összevont kulturális intézménybe. Ott meg lehet találni / alkalmazni lehet egy megfelelő iskolai végzettséggel rendelkező szakembert, akinek a feladata lehet a kiállítóhely(ek) felüyelete és a közművelődési programok szervezése.

Határidő: A szakfelüyeleti jelentés kézhezvételétől számított 60 nap

Budapest, 2011. július 13.

Csiszár Mirella
szakfelüyeelő

Mellékletek:

- A Veszprém Megyei Önkormányzat és Badacsonytomaj város Önkormányzata között létrejött megállapodás az üzemeltetési jog átadásáról
- A Szegedy Róza Emlékház működési engedélye
- A Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság és Badacsonytomaj Önkormányzata között létre jött műtárgykölcsönzési szerződés